

PREMIUM

NET BINNEN

10:38 PREMIUM Gouden medailles ver weg bij Team Pursuit: gebrek aan teamgeest achtervolgt Oranje oo...

10:30 PREMIUM Creatief met karton: maak van oude dozen je eigen bouw materiaal voor in huis

10:19 Carl Verheijen geeft Team NL een 8+, al jeuken zijn handen bij ploegenachtervolging

10:16 PREMIUM Leerlingen leren over seksuele grenzen: 'Jongens denken vaker iets te kunnen flikken'

10:03 PSV haalt Marcel Brands als opvolger van Toon Gerbrands terug naar Eindhoven

 Philip Minco en José Verhoeven met de vaas die de oorlog overleefde. © Flip Franssen

Hoe een gebroken vaas het verhaal van de verdwenen Joodse burens uit Nijmegen vertelt

NIJMEGEN - Uit schuldgevoel bewaarde een Nijmeegse familie meubels van de Joodse burens. Hoe een gebroken vaas tachtig jaar na de Tweede Wereldoorlog stukjes op z'n plek laat vallen.

Redactie 19-09-21, 12:18

Dat het allemaal zo gruwelijk zou verlopen, wisten de meeste mensen aan het begin van de Tweede Wereldoorlog

BEKIJK ALLE ARTIKELEN

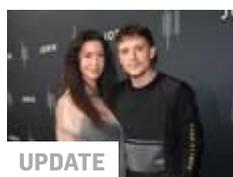
Luister hier naar het laatste Gelderse voetbalnieuws

MEEST GELEZEN

Glennis Grace aangehouden na gevecht in supermarkt

1

Rapper Lil Kleine aangehouden op verdenking van mishandeling

2

UPDATE

Arnhem e.o. Nijmegen e.o. Achterhoek Betuwe De Vallei Liemers Maasland

mensen wel: sommige Joodse families gaven bezittingen in bewaring aan buren of vrienden, met het vriendelijke verzoek erop te passen. Tot na de oorlog.

Veel mensen kwamen niet terug. Wie wel terugkwam, ontdekte soms dat het geconfisqueerde huis bewoond werd door een ander. En de bezittingen? Die waren meestal verdwenen. Soms loopt het anders. Zoals in Nijmegen.

Verslag van bijzonder toeval in vijf delen.

I. De ontsnapping op de gestolen laarzen

Je bent pas vergeten als niemand je naam meer noemt -veel mensen begrijpen de gedachte maar als traditie is hij sterk in de Joodse cultuur. Philip Minco uit Amsterdam kent die traditie daarom goed, maar hoe waardevol een naam kan zijn ontdekte hij pas deze zomer. Hij is namelijk op zoek: wat was zijn familie nu overkomen in de Tweede Wereldoorlog?

☰ Minco, dat weet hij wel, is niet zomaar een naam. Familieleden zelf zeggen en schrijven Menco. Ze weten dat het allemaal een vergissing was toen die naam in de napoleontische tijd voor het eerst werd genoteerd. De Fransman van de burgerlijke stand verstond Minco en noteerde de i, de familie koesterde de

thuis: 'Lijkt wel goedkope maffiafilm'

4

Meer goederentreinen dan ooit in 2021: 'Overlast in Oost-Nederland neemt toe'

5

WEBWINKEL

The School of Life : Kunstgeschiedenis door museumdirecteurs (18e en 19e eeuw)

Van €199 voor €175

GP Barcelona | 4*-hotel + halfpension

Van €479 voor €349

Ladies of Soul - Cadeautip valentijnsdag!

Voor €42

Online cursus | Caravaggio

Van €15 voor €12

Online cursus | Spaans - alleen in februari inclusief dinercheque t.w.v €10,-

Van €149.5 voor €22.5

BEKIJK ONZE AANBIEDINGEN

Arnhem e.o. Nijmegen e.o. Achterhoek Betuwe De Vallei Liemers Maasland

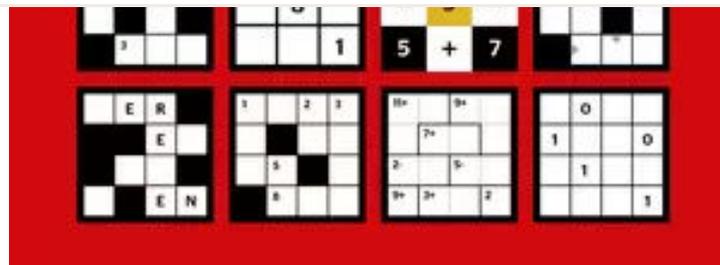
elkaar van vader op zoon opvolgden zoals ze dat deden bij zijn vader en grootvader en overgrootvader.

Nathan, David, Nathan.

▲ Je bent pas vergeten als niemand je naam meer noemt -veel mensen begrijpen de gedachte maar als traditie is hij sterk in de Joodse cultuur. In Amsterdam wordt deze zondag het nieuwe Holocaust Namenmonument onthuld. Het monument toont de namen van de ruim 102.000 Nederlandse Holocaustslachtoffers die nooit een graf hebben gekregen. © ANP

Dat zijn Joodse voorouders in de oorlog vermoord waren, dat had Philip Menco wel vernomen - opa en oma en oom Sallie heeft hij nooit gekend. Maar wat voor levens zaten er eigenlijk achter die namen? Hij had het zelf nooit uitgezocht maar was nu geduldig en beschouwend genoeg om dat voorgoed op een rij te zetten. Want de enige die hem daarover alles kon vertellen, vertelde bijzonder weinig. Dat was namelijk de man die overleed toen Philip zelf 13 jaar was, zijn vader. Nathan.

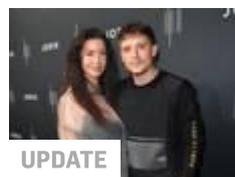

Puzzelpagina: speel de puzzel van de dag

MEEST GEDEELD

Glennis Grace aangehouden na gevecht in supermarkt

Rapper Lil Kleine aangehouden op verdenking van mishandeling

UPDATE

PREMIUM

Niek (11) is hersteld van botkanker en wordt verrast door stoet Tesla-rijders: 'Niek is gek op Tesla's'

VIDEO

PREMIUM

Woeste harde kern terroriseert voetballers en bedreigt vrijwilligers thuis: 'Lijkt wel goedkope maffiafilm'

Tip de Gelderlander!

MIJN GELDERLANDER

▲ Sallie, Elisabeth, David en Nathan Minco op 3 september 1941 in Nijmegen. © Familie Minco

Over de Tweede Wereldoorlog vertelde Nathan weinig. Wat hij wél vertelde, was voornamelijk Dat Ene Verhaal over zijn ontsnapping uit Westerbork. Als 18-jarige vol bravoure marcheerde hij op een nacht in gestolen Duitse soldatenlaarzen zo het kamp uit, niemand die het doorhad.

En oh ja, in de oorlog had hij dus even in Nijmegen ondergedoken gezeten. Detail, want Nathan Menco wilde vooral dóór met zijn leven.

Philip Menco wist nog weinig, maar wat hij wist beschreef hij op een site waar slachtoffers van de Holocaust herdacht worden, [Joods Monument](#).

Lees hier alle verhalen van Pagina Twee

PREMIUM De kunst is Ans (84) met de papepel ingegoten: 'Hakken kan enorm bevrijdend zijn'

MIJN HOBBY

PREMIUM Josephine (67) vervult schapenwol: 'Het is niet alleen een hobby, het is een passie'

MIJN HOBBY

PREMIUM Ger en Riet wonen al leven lang in Waterkwartier: 'Douchen deden we vroeger in het badhuis in de buurt'

BINNENKIJ... 3

ALLE ARTIKELEN

Drukke ontwijken? Check hier waar je in de regio het beste kunt zijn!

▲ David en Elisabeth Minco-Lindeman bij hun huwelijk, in Hengelo. © Familie Minco

Mensen die de oorlog hebben doorstaan maakten meestal grofweg een keuze uit twee om die ervaring te verwerken. Ze praatten erover en deelden het, of ze verdrongen en verzwegen het. De moeder van José Verhoeven deed het eerste, want zo dachten ze erover bij de bakkersfamilie Wijers: het is altijd beter om over problemen te praten dan te zwijgen.

De moeder van José Verhoeven leeft tijdens de oorlog op in de Lange Hezelstraat in Nijmegen, een winkelstraat waar in de oorlog ondergronds voedsel geruild wordt. Via luijkjes in de kelders delen winkeliers kaas of worst of brood met elkaar. José

Wijers.

Misschien is het wel daarom dat José er van nature graag over vertelt. Ook als het Nijmeegse wijkblad *Mariken* de geschiedenis van de Lange Hezelstraat komt optekenen, en José nog niet vermoedt hoe belangrijk dat zal zijn.

Zo vertelt ze terloops over de Joodse buren, die tijdens de Tweede Wereldoorlog spullen overdroegen via een luikje in het dak. Of de familie Wijers het wilde bewaren tot na de oorlog?

Maar die spullen werden nooit meer opgehaald, zei José. ‘Nooit meer iets van gehoord. Via opa en oma, via mijn moeder bij mij gekomen. Ik voel me daar wel bezwaard bij.’

De naam van de Joodse buren, die was ze kwijt.

Maar die spullen had ze nog.

III. Hoe een detail het verschil maakt

Fascisme, het heeft Willem Oosterbaan en Leo van den Munkhof altijd gefascineerd. Fascisme reageerde op mensen die simpelweg vrijheid zochten, zegt Oosterbaan. En heeft op die manier veel verwoest.

Arnhem e.o. Nijmegen e.o. **Achterhoek** Betuwe De Vallei Liemers Maasland

allemaal kapot gemaakt heeft:
mensenlevens, heel veel mensenlevens.
Wat ze vinden, delen ze op de
site [Oorlog in Nijmegen](#).

Het gaat ver, dat weten ze zelf ook wel,
zegt Oosterbaan. Soms verliezen ze zich
in details die er voor buitenstaanders niet
toe doen. Dook die familie nu onder op
26 of 27 oktober? Ach.

Maar soms kunnen details het verschil
maken.

▲ Leo van den Munkhof (I) en Willem Oosterbaan in
Nijmegen. © Bert Beelen

Op zoek naar meer verhalen lezen ook
Willem en Leo het blad *Mariken*. Willem
scrollt door de online versie als hij blijft
hangen bij een alinea over het pand van
bakker Wijers.

De burens, weet hij, hadden een winkel in
stoffen en fourituren en onmiddellijk
weet hij welke naam daar bij hoort.

▼

Arnhem e.o. Nijmegen e.o. Achterhoek Betuwe De Vallei Liemers Maasland

verhaal dat hij nog niet eerder las, over een ontsnapping op soldatenlaarzen.

Dan pakt hij de telefoon, en belt José Verhoeven, die in Wijchen blijkt te wonen.

Die burens, was dat toevallig... de familie Menco?

IV. Opgeborgen maar niet verwaarloosd

Het is niet veel en het is niet bijzonder. Toch heeft José Verhoeven altijd een sterk gevoel gehad bij de vaas en het tafeltje. Haar ouders hebben ze altijd goed bewaard, en dat deed zij daarna ook.

De vaas leek waardeloos. Viel op de grond maar werd zorgvuldig gelijmd. Het heeft altijd in de kast gestaan die ze van haar ouders erfde, een eikenhouten kast die ze naar de mode van vandaag in de white wash zette.

Het tafeltje stond soms in de weg op zolder, maar ze kon het niet weg doen, voelde zich bezwaard bij de gedachte.

Het was niet van haar.

▲ De hoek van de Stikke Hezelstraat en de Houtstraat in de jaren 40. © Regionaal Archief Nijmegen

V. De familie die je nooit gekend hebt

Wat betekent je verleden als je er zelf geen herinneringen aan hebt? Dankzij de vaas van José en dankzij de gedetailleerde site van Leo en Willem ontdekte Philip Menco een belangrijk deel van het verhaal van zijn familie. Een familie die oorspronkelijk uit Twente kwam, maar lang in Nijmegen woonde. Een handel in furnituren had, naast de bakkerij van de familie Wijers.

De moeder van José speelde als kind met de vader van Philip.

Nathan, die vader, blijkt na zijn vlucht uit Westerbork inderdaad 'even' in en rond Nijmegen ondergedoken te hebben - maar heeft daar nooit over verteld.

Dat 'even' blijken nu meer dan twintig plekken geweest te zijn.

Zijn grootmoeder Elisabeth en oom Sallie zijn vergast in Auschwitz. Zijn grootvader David is vermoedelijk omgekomen in een

▲ Stolpersteine, hier in Amsterdam. In november worden ook in Nijmegen de eerste 'struikelstenen' gelegd, ter nagedachtenis aan onder andere de familie Menco. © Joris van Gennip

Op een bewolkte dag in augustus liep hij door de Hezelstraat, en zag het pand waar zijn familie ooit een winkel had -nu een frituurzaak. Het gebouw zelf deed hem weinig omdat hij er geen enkele herinnering aan heeft. Maar het helpt wel om verder te zoeken, zegt hij. Net als de vaas, net als de tafel. „Het zijn bouwsteentjes.”

Voor de deur van die frituurzaak worden zondag 28 november Stolpersteine in het trottoir gelegd, herinneringssteentjes met de namen van de familie Menco.

Het zal je maar overkomen, zegt José Verhoeven, dat je je familie nooit gekend hebt. Niet voor te stellen. Ze twijfelde geen seconde toen ze de telefoon opnam en de naam hoorde die ze meteen weer herkende. Menco, natuurlijk, haar moeder had het altijd vol achtung gehad over de familie Menco. Die vaas en die tafel, ze moesten terug.

Geef die spullen toch terug.

„Ik zou het wel willen schreeuwen.”

- ▲ De laatste werkzaamheden voor de opening van het Holocaust Namenmonument. Het monument toont de namen van de ruim 102.000 Nederlandse Holocaustslachtoffers die nooit een graf hebben gekregen. © ANP

Nog even dit...

Wij zijn er voor iedereen die zich betrokken voelt bij onze regio. Wil jij ook graag weten wat er bij ons speelt en wat dat voor jou betekent? Onze verslaggevers zijn de oren en ogen van de regio en staan midden tussen de mensen. Hierdoor zijn wij in staat je het allerbeste regionale nieuws te brengen zonder poespas, maar altijd met fatsoen. Maar je kunt natuurlijk ook bij ons terecht voor betrouwbaar (inter)nationaal nieuws, sport en entertainment. Wat je bij ons leest, ziet of hoort, dat mag je raken.

Zoek op trefwoord, titel of auteur

 ZOEK

 Arnhem e.o. **Nijmegen e.o.** **Achterhoek** **Betuwe** **De Vallei** **Liemers** **Maasland**

Al abonnee? [Log dan in](#) .

LEES MEER

President brengt gepest meisje met downsyndroom naar school

Grote
uitslaande
brand leg...

Be
de
sh

ALLE VIDEO'S

Meld je aan voor de nieuwsbrief

Wil je elke dag de Dagelijkse nieuwsbrief van De Gelderlander ontvangen via e-mail?

E-mailadres

Aanmelden

Wij zijn altijd op zoek naar het laatste nieuws.

Tip de redactie >>

Zoek op trefwoord, titel of auteur

IL **ZOEK**

Arnhem e.o. **Nijmegen e.o.** **Achterhoek** **Betuwe** **De Vallei** **Liemers** **Maasland**

Gebruiksvoorwaarden

Vakantieservice

Webwinkel

Privacystatement

Adverteren

RSS

Cookiestatement

Losse verkoop

Vacatures

Cookie instellingen

Tip de redactie

Algemeen

Service

Meer dG

Volg ons ook op

Apps

